

Opinia do ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej
(druk nr 1216)

I. Cel i przedmiot ustawy

Zasadniczym celem ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej jest stworzenie podstaw formalno-prawnych umożliwiających wprowadzenie naziemnej telewizji cyfrowej oraz całkowite zaprzestanie nadawania sygnału analogowej telewizji naziemnej do dnia 31 lipca 2013 r.

Wprowadzenie naziemnej telewizji cyfrowej wynika z konieczności zrealizowania zobowiązań Polski jako państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz zmian technologicznych, które w ostatnich latach dokonały się w sektorze radiotelekomunikacyjnym.

W uzasadnieniu do projektu przedmiotowej ustawy wskazano, że "(...) w Planie wdrażania telewizji cyfrowej w Polsce, dokumencie opracowanym w ramach prac Międzyresortowego Zespołu do Spraw Telewizji i Radiofonii Cyfrowej w Polsce, powołanego na mocy zarządzenia nr 3 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 2006 r., proces transformacji analogowo-cyfrowej (tzw. switch-over) jest procesem wieloletnim, a jego długość zależy od wielu czynników. Zadaniem rządu jest – uwzględniając te czynniki – określenie ostatecznego terminu wyłączenia nadawania analogowego (tzw. switch-off) (...)".

Ponadto "(...) w aspekcie ekonomicznym i technologicznym wprowadzenie naziemnej telewizji cyfrowej jest konieczne w szczególności z uwagi na wyczerpanie zasobów częstotliwości potrzebnych do transmisji analogowych, ich zawartość i kosztowność. Jak wskazano w Planie wdrażania telewizji cyfrowej w Polsce, podstawową zaletą nadawania cyfrowego jest – w porównaniu do nadawania analogowego – bardzo duża oszczędność częstotliwości radiowych, co w efekcie przekłada się na możliwość zaoferowania dużo

bogatszej oferty programowej o lepszej technicznie jakości oraz dodatkowych usług interaktywnych, które nie są dostępne w technologii analogowej, a także wykorzystanie części zajętych dzisiaj przez telewizję analogową częstotliwości na inne nowoczesne usługi, w szczególności na rozwijanie szerokopasmowych sieci transmisji danych na obszarach wiejskich. (...)"

W świetle obowiązujących przepisów brak jest regulacji prawnych, które umożliwiłyby przeprowadzenie tego procesu w sposób zapewniający powszechną dostępność cyfrowego sygnału telewizyjnego dla gospodarstw domowych na terenie naszego kraju.

W związku powyższym w przedmiotowej ustawie znajdują się regulacje dotyczące m.in. sposobu wdrożenia naziemnej telewizji cyfrowej, obowiązków operatora multipleksu I i multipleksu II, a także obowiązków nadawców w zakresie przeprowadzenia kampanii informacyjnej o telewizji cyfrowej.

W myśl przyjętych rozwiązań wdrożenie naziemnej telewizji cyfrowej będzie polegało na wprowadzeniu okresu przejściowego, w którym programy telewizyjne będą równocześnie rozpowszechniane w sposób analogowy i cyfrowy drogą rozsiwczą naziemną oraz na zakończeniu rozpowszechniania programów telewizyjnych w sposób analogowy drogą rozsiwczą naziemną przez wskazanych w ustawie nadawców nie później niż do dnia 31 lipca 2013 r.

Ponadto na sprzedawców odbiorników cyfrowych został nałożony obowiązek pisemnego informowania ewentualnych nabywców, że odbiornik nie spełnia określonych wymagań technicznych i eksploatacyjnych zapewniających odbiór sygnału cyfrowego. Niedopełnienie tego obowiązku będzie podlegało karze pieniężnej w wysokości od 1 tys. do 50 tys. zł.

Operator multipleksu I został obowiązany do zapewnienia użytkownikom nieodpłatnego dostępu do programów telewizyjnych, na które udzielono nadawcom koncesji na ich rozpowszechnianie w tym multipleksie oraz rozpowszechnianych przez Telewizję Polską S.A.: „Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i regionalnych programów telewizyjnych. Natomiast operator multipleksu II został obowiązany do zapewniania użytkownikom nieodpłatnego dostępu do programów telewizyjnych rozpowszechnianych lub rozprowadzanych w tym multipleksie.

Ponadto operator multipleksu I i operator multipleksu II zostali obowiązani do zapewnienia najpóźniej do dnia 31 lipca 2013 r. pokrycia sygnałem multipleksu I i sygnałem multipleksu II terytorium RP, na którym zamieszkuje co najmniej 95% ludności, zgodnie z warunkami określonymi w rezerwacji częstotliwości.

W ramach kampanii informacyjnej o telewizji cyfrowej na takich nadawców jak Telewizja Polska S.A., Telewizja Polsat S.A., TVN S.A., Polskie Media S.A., Telewizja Puls Sp. z o.o. został nałożony obowiązek rozpowszechniania w programach telewizyjnych na własny koszt informacji dotyczących m.in. terminu zakończenia rozpowszechniania programu telewizyjnego w sposób analogowy drogą rozsyłczą naziemną, sposobów dostosowania odbiornika telewizyjnego do odbioru programu telewizyjnego w sposób cyfrowy oraz numeru bezpłatnej infolinii i adresu strony internetowej, pod którymi będzie można uzyskać informacje w powyższym zakresie.

Ponadto minister właściwy do spraw łączności został obowiązany do przeprowadzenia kampanii informacyjnej o naziemnej telewizji cyfrowej, obejmującej w szczególności popularyzowanie informacji związanych z odbiorem programu telewizyjnego w sposób cyfrowy drogą rozsyłczą naziemną, w tym ich publikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra.

Przedmiotowa ustawa wprowadza zmiany w ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226 i Nr 85, poz. 459), które m.in. przewidują unormowania nakładające na podmioty rozprowadzające programy za pomocą sieci telekomunikacyjnej, z wyłączeniem podmiotu rozprowadzającego program w sposób cyfrowy drogą rozsyłczą naziemną, obowiązek rozprowadzania programów "Telewizja Polska I", "Telewizja Polska II" i jednego regionalnego programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Polską S.A. oraz programów rozpowszechnianych w dniu wejścia w życie ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej na podstawie koncesji na rozpowszechnianie tych programów w sposób analogowy drogą rozsyłczą naziemną przez Telewizję Polsat S.A., TVN S.A., Polskie Media S.A., Telewizję Puls Sp. z o.o.

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219, z późn. zm.) wprowadzona została zmiana, w myśl której Państwowa Inspekcja Handlowa będzie sprawowała kontrolę nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców, których działalność polega na sprzedaży odbiorników cyfrowych, obowiązku informowania nabywców o fakcie niespełnienia przez odbiornik cyfrowy określonych wymagań.

W ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.) zostały zdefiniowane takie pojęcia jak: multipleks, operator multipleksu, sygnał multipleksu oraz odbiornik cyfrowy.

Wprowadzony został przepis regulujący przypadek zwolnienia części pojemności multiplexu z powodu rezygnacji użytkownika tej części. W takiej sytuacji pozostali użytkownicy multiplexu będą mogli przedłożyć Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji oraz Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej uzgodniony sposób wykorzystania zwolnionej części pojemności tego multiplexu, w szczególności umieszczenia w multiplexie nowego programu, pod warunkiem, że program ten uzyskał koncesję na rozpowszechnianie programu w sposób cyfrowy, drogą rozsyłczą naziemną w multiplexie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.

Ponadto wprowadzony został nowy rozdział dotyczący obowiązków operatora multiplexu oraz dostępu do multiplexu. W świetle przyjętych rozwiązań operator multiplexu jest obowiązany do:

- 1) umieszczania oraz rozpowszechniania lub rozprowadzania w multiplexie programów radiofonicznych i telewizyjnych nadawców posiadających koncesję na rozpowszechnianie programów w tym multiplexie;
- 2) zapewnienia dostępu do multiplexu nadawcy, który uzyskał koncesję na rozpowszechnianie programu radiofonicznego lub telewizyjnego w sposób cyfrowy drogą rozsyłczą naziemną w tym multiplexie, na warunkach równych i niedyskryminujących;
- 3) zapewnienia nieprzerwanej cyfrowej transmisji sygnału multiplexu.

W myśl przyjętych rozwiązań operator multiplexu i nadawca będą ustalali warunki dostępu do multiplexu i związanej z tym współpracy w umowie o dostępie do multiplexu.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem między innymi przepisów, które nakładają na przedsiębiorców sprzedających odbiorniki cyfrowe obowiązek informowania ewentualnego nabywcy, że odbiornik cyfrowy nie spełnia określonych wymagań technicznych i eksploatacyjnych. Przepisy te wejdą w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Opiniowana ustawa została uchwalona na 92. posiedzeniu Sejmu w dniu 13 maja 2011 r. w oparciu o projekt rządowy (druk sejmowy nr 4016).

Pierwsze czytanie projektu ustawy odbyło się w dniu 12 kwietnia 2011 r. na posiedzeniu sejmowej Komisji Infrastruktury oraz Komisji Kultury i Środków Przekazu. Ponadto podczas tego posiedzenia została powołana Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej.

W efekcie tych prac, zawartych w sprawozdaniu wymienionych komisji (druk sejmowy nr 4137), w projekcie przedmiotowej ustawy zostało wprowadzonych szereg zmian. Do najważniejszych z nich należy: wykreślenie przepisu dotyczącego zasad wyłonienia operatora multipleksu I i II (wymienieni operatorzy zostali już wybrani w drodze odpowiednich postępowań przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji oraz Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej), wprowadzenie przepisu, w myśl którego nadawcy, którzy uzyskają rezerwację częstotliwości w służbie radiodifuzyjnej na cele rozpowszechniania lub rozprowadzania programów telewizyjnych w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną zostali obowiązani do zawarcia umowy o świadczenie usługi transmisji sygnału tych programów telewizyjnych w terminie 30 dni od daty wydania decyzji rezerwacyjnej przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

W trakcie drugiego czytania projektu, w dniu 11 maja 2011 r., nie zostały wniesione poprawki i ustawa została uchwalona w brzmieniu przedłożenia sejmowej Komisji Infrastruktury oraz Komisji Kultury i Środków Przekazu.

III. Uwagi szczegółowe

1. Art. 4 ust. 1. Zgodnie z Zasadami techniki prawodawczej podstawową jednostką redakcyjną ustawy jest artykuł obejmujący swym zakresem samodzielną myśl (§ 54 ZTP). Jeżeli samodzielną myśl wyraża zespół zdań, dokonuje się podziału artykułu na ustępy (§ 55 ZTP). Podziału takiego dokonuje się również w przypadku, gdy między zdaniami wyrażającymi samodzielne myśli występują powiązania treściowe, ale treść żadnego z nich nie jest na tyle istotna, aby wydzielić ją w odrębny artykuł. W związku z powyższym artykuł stanowi spójną całość i nieprawidłowe jest wprowadzanie zastrzeżeń w jednym z jego ustępów wskazujących na odrębności zawarte w innym ustępie w ramach tego samego artykułu. Analogiczna uwaga odnosi się także do art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 3.

Propozycja poprawek:

- w art. 4 w ust. 1 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 2";
- w art. 6 w ust. 1 w pkt 1 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem pkt. 2";
- w art. 12 w ust. 3 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 6";

2. W art. 7 w ust. 1 ustawodawca wskazał, że Telewizja Polska S.A. wraz z nadawcami programów telewizyjnych, którzy uzyskali koncesje na rozpowszechnianie programów w multipleksie I, jest operatorem multipleksu I **do dnia ważności** decyzji

rezerwacyjnych. Biorąc pod uwagę *ratio legis* wymienionego przepisu wydaje się zasadnym doprecyzowanie, że Telewizja Polska S.A. wraz z określonymi nadawcami programów telewizyjnych ma być operatorem multipleksu I **do dnia upływu ważności** decyzji rezerwacyjnych. Analogiczna redakcja przepisu, która wymaga doprecyzowania, występuje w art. 8.

Propozycja poprawki:

- w art. 7 w ust. 1 oraz w art. 8 po wyrazach "do dnia" dodaje się wyraz "upływu";

3. Art. 16 ust. 1. W myśl art. 14 minister właściwy do spraw łączności w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące treści przekazów, o których mowa w art. 12 ust. 1, mając na względzie konieczność upowszechnienia informacji wymienionych w tym przepisie, w szczególności **wśród osób niepełnosprawnych z powodu dysfunkcji narządu wzroku albo słuchu**. Natomiast w art. 16 w ust. 1 ustawodawca nakłada na ministra właściwego do spraw łączności obowiązek przeprowadzenia kampanii informacyjnej o naziemnej telewizji cyfrowej z uwzględnieniem użytkowników o specjalnych potrzebach, **w szczególności osób niepełnosprawnych**. Ponadto w art. 22 w pkt 8 w lit. c minister właściwy do spraw łączności został obowiązany do określenia, w drodze rozporządzenia, wymagań technicznych i eksploatacyjnych dla odbiorników cyfrowych, mając na uwadze zapewnienie ich interoperacyjności oraz ułatwienie dostępu **dla osób niepełnosprawnych**. W związku z powyższym pojawia się wątpliwość czy w tych przypadkach ustawodawca celowo zrezygnował z doprecyzowania rodzaju niepełnosprawności. Jeśli nie, to należy wprowadzić odpowiednie poprawki, mające na celu doprecyzowanie powyższych przepisów w tym zakresie.

Propozycja poprawek:

- w art. 16 w ust. 1 w zdaniu wspólnym oraz w art. 22 w pkt 8 w lit. c po wyrazie "niepełnosprawnych" dodaje się wyrazy "z powodu dysfunkcji narządu wzroku albo słuchu";

4. Art. 18. W myśl art. 17 przedmiotowej ustawy karom pieniężnym podlegają określone w nim podmioty, które nie wykonują nałożonych na nie obowiązków lub wykonują je niezgodnie ze wskazanymi przepisami. Natomiast w art. 18 ustawodawca precyzując m.in. wysokość kary pieniężnej posługuje się ogólnym pojęciem "podmiot". W związku

z powyższym wydaje się zasadnym doprecyzowanie, iż m.in. wysokość kary pieniężnej wynosi do 3% przychodu podmiotu określonego w art. 17.

Propozycja poprawki:

- w art. 18:

- a) w ust. 2 po użytym po raz pierwszy wyrazie "podmiotu" dodaje się wyrazy ", o którym mowa w art. 17",
- b) w ust. 3 po wyrazie podmiot dodaje się wyrazy ", o którym mowa w art. 17",
- c) w ust. 4 po wyrazie podmiotu dodaje się wyrazy ", o którym mowa w art. 17,";

5. W art. 22 w pkt 3 w lit. a, w ust. 3 w pkt 2 został wprowadzony skrót wyrażenia zastosowanego w pkt 1. Zgodnie z § 154 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej skrót wprowadza się w przepisach ogólnych aktu normatywnego lub jego jednostki systematyzacyjnej albo w tym przepisie, w którym **po raz pierwszy** zostało użyte skracane określenie złożone. W związku powyższym wydaje się zasadnym wprowadzenie odpowiedniej poprawki redakcyjnej.

Propozycja poprawki:

- w art. 22 w pkt 3 w lit. a, w ust. 3:

- a) w pkt 1 po wyrazie "multipleksie" dodaje się wyrazy ", zwanych dalej "audiowizualnymi składnikami"",
- b) w ust. 2 wyrazy "programów, o których mowa w pkt 1, zwanych dalej "audiowizualnymi składnikami multipleksu"" zastępuje się wyrazami "jego audiowizualnych składników";

6. W art. 22 w pkt 4, w art. 115a w ust. 1 została wprowadzona regulacja dotycząca postępowania w przypadku zwolnienia **części pojemności multipleksu**. Natomiast w ust. 2 i 3 tego artykułu ustawodawca mówi o sposobach wykorzystania zwolnionej **części pojemności sygnału multipleksu**. Z zawartej w art. 22 w pkt 1 w lit. c definicji sygnału multipleksu wynika, że pod pojęciem tym należy rozumieć sygnał radiowy transmitowany z użyciem kanału lub bloku częstotliwościowego w służbie radiodifuzyjnej, przenoszący treści zawarte w multipleksie. Natomiast wyrażenie "multipleks" oznacza zespolony strumień danych cyfrowych, składający się z dwóch lub więcej strumieni utworzonych z danych wchodzących w skład treści programów radiofonicznych lub telewizyjnych, oraz danych dodatkowych, obejmujących w szczególności dane związane z systemem dostępu warunkowego lub usługami

dodatkowymi. Biorąc powyższe pod uwagę, nie można mówić o "pojemności sygnału multipleksu" lecz jedynie o "pojemności multipleksu".

Propozycja poprawki:

- w art. 22 w pkt 3 w lit. b, w ust. 4 w pkt 3 i w pkt 4, w art. 115a w ust. 2 i 3 skreśla się wyraz "sygnału";

7. W art. 22 w pkt 7, w art. 131a w ust. 1 w pkt 3 operator multipleksu został obowiązany do zapewnienia nieprzerwanej cyfrowej transmisji sygnału multipleksu, o której mowa w art. 115, chyba że przerwa nastąpiła z przyczyn technicznych lub nadawca zaprzestał udostępniania programu. Należy zauważyć, że art. 115 ustawy – Prawo telekomunikacyjne, do którego następuje odesłanie zawiera regulację odnośnie do rezerwacji częstotliwości, która nie dotyczy cyfrowej transmisji sygnału multipleksu. W związku powyższym należy wprowadzić odesłanie do odpowiedniego przepisu (o ile jest ono konieczne) bądź też usunąć niewłaściwe odesłanie do art. 115.

Propozycja poprawki:

- w art. 22 w pkt 7, w art. 131a w ust. 1 w pkt 3 skreśla się wyrazy ", o której mowa w art. 115".

*Danuta Drypa
Główny legislator*